

PM 2007:53 RI (Dnr 335-4626/2004)

Stadsdelsnämndernas verktyg för demokrati

En kartläggning av hur stadsdelsnämnderna i Stockholms stad arbetar med den lokala demokratin

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Stadsledningskontorets anmälan av rapporten *Stadsdelsnämndernas verktyg för demokrati* godkänns och överlämnas till kommunfullmäktige och stadsdelsnämnderna.

Föredragande borgarrådet Kristina Axén Olin anför följande.

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade i samband med budgeten för 2003 att inrätta en demokratiberedning under kommunstyrelsen.

I den arbetsplan som demokratiberedningen beslutade om för sitt eget arbete under 2004 fanns bl.a. ett uppdrag till stadsledningskontoret att genomföra en kartläggning av stadsdelsnämndernas demokratiarbete. Uppdraget har i huvudsak handlat om att belysa de olika former, ”verktyg”, som stadsdelarna tillämpar i sitt demokratiarbete. Kartläggningen resulterade i rapporten *Stadsdelsnämndernas verktyg för demokrati*.

Beredning

Ärendet har utarbetats av stadsledningskontoret.

Mina synpunkter

Rapportförfattaren har gjort en kartläggning av vilka verktyg stadsdelsnämnderna använder för att arbeta med den lokala demokratin. Kartläggningen har inte haft som syfte att jämföra, värdera eller peka ut bättre eller sämre former för demokratiarbetet. Det har handlat om att göra en inventering. Den inventering som rapporten bidrar med kan naturligtvis också tjäna som inspirationskälla för stadsdelsnämnderna. Det är viktigt att vi fortsätter att utvärdera, utveckla och förbättra våra arbetsformer.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Stadsledningskontorets anmälan av rapporten *Stadsdelsnämndernas verktyg för demokrati* godkänns och överlämnas till kommunfullmäktige och stadsdelsnämnderna.

Stockholm den 7 mars 2007

KRISTINA AXÉN OLIN

Bilaga

Rapporten *Stadsdelsnämndernas verktyg för demokrati – en kartläggning av hur stadsdelsnämnderna i Stockholms stad arbetar med den lokala demokratin*

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Rapporten ger en oerhört spännande inblick i all den kreativitet och variation som präglat stadsdelsnämndernas arbete med att fördjupa den lokala demokratin. Metoderna som används delas in i verktyg av medborgarkaraktär eller verktyg av brukarkaraktär. Fler medborgare lämnar synpunkter i sin roll som brukare jämfört med sin roll som medborgare, vilket visar vikten av att fortsätta att utveckla brukarnas inflytande så att det omfattar alla verksamheter. Det är av stor vikt att brukarinflytandet utvecklas inom verksamheter som vänder sig till brukare som inte har så lätt att föra sin egen talan, exempelvis inom äldreomsorgen.

De flesta medborgarförslagen handlar om den yttre miljön och mot den bakgrunden är det förödande för demokratin att så mycket av den lokala stadsmiljöverksamheten har tagits ifrån stadsdelsnämnderna. Engagerade medborgare får svårare att nå fram till beslutsfattarna i de centrala nämnderna, jämfört med att komma till ett öppet möte i sitt eget stadsdelsområde.

Av rapporten framgår också att det finns stora skillnader mellan olika stadsdelar när det gäller medborgarnas deltagande i den lokala demokratin. I områden med villor, bostadsrätter och många högutbildade är aktiviteten oftast högre, vilket är ett mönster som tyvärr sammanfaller med valdeltagandet. Föreningslivet är en kompenserande effekt i ytterstaden och i områden med hyreslägenheter. De minskade anslagen till föreningslivet är ytterligare ett slag mot områden med ”demokratiskt underskott” och förstärker tyvärr skillnaderna i staden.

Det stora slaget mot den lokala demokratin är sammanslagningen av stadsdelsnämnderna och centraliseringen av skolan, vars effekter för demokratin vi bara har börjat ana ännu. När stockholmarna inte har några lokala politiker att vända sig till i skolfrågorna kommer missnöjet att växa eller vanmakten öka, vilket vore förödande för demokratin. Att människor med ekonomiskt bistånd inte får SL-kort och inte kan åka till de öppna mötena i de nya jättenämnderna är en annan följd av den borgerliga avvecklingen av den lokala demokratin.

Det är intressant att notera att flera av dem som intervjuats i rapporten säger att kundvalsmodellen och stadsdelsnämnderna är två idéer som delvis står mot varandra. Vi instämmer i den analysen. När vi ser medborgaren som kund har hon bara rätt att ställa krav på sin egen omsorg oavsett vad det betyder för samhället i övrigt. När vi ser medborgaren som ägare inser vi att hon har rätt att ställa krav på hela äldreomsorgen. I den skärningspunkten finns sprängkraften i det medborgarinflytande som är så hotfullt för de borgerliga partierna och så hoppfullt för det medborgarinflytande som vänsterpartiet vill stärka och fördjupa.

Jag kan avslutningsvis instämma i föredragande borgarrådets konstaterande att rapporten är en inventering och kan vara en inspirationskälla för stadsdelsnämnderna. Där stannar nog vår enighet. Vänsterpartiet vill gå vidare och använda rapporten som en avstamp för en diskussion om hur vi kan införa deltagande demokrati stadsdelarna.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (v) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Kommunfullmäktige beslutade i samband med budgeten för 2003 att inrätta en demokratiberedning under kommunstyrelsen. Syftet med denna beredning var att stimulera och möjliggöra en utveckling av medborgarnas demokratiska inflytande på olika nivåer i den kommunala organisationen. Beredningen har haft som uppgift att bereda ärenden om nya arbetsformer för brukar- och medborgardelaktighet i kommunala beslutsprocesser och verksamheter, öppenhet och insyn, nya mötesformer i kommunala nämnder och bolagsstyrelser samt utveckling av kommunfullmäktiges arbetsformer.

I den arbetsplan som demokratiberedningen beslutade om för sitt eget arbete under 2004 fanns bl.a. ett uppdrag till stadsledningskontoret att genomföra en kartläggning av stadsdelsnämndernas demokratiarbete. Uppdraget har i huvudsak handlat om att belysa de olika former, ”verktyg”, som stadsdelarna tillämpar i sitt demokratiarbete.

BEREDNING

Ärendet har utarbetats av stadsledningskontoret.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 november 2004 har följande lydelse.

Kartläggningen har inte haft som syfte att jämföra, värdera eller peka ut bättre eller sämre former för demokratiarbetet. Det har handlat om att göra en inventering. Den inventering som rapporten bidrar med kan naturligtvis också tjäna som inspirationskälla för stadsdelsnämnderna.

I anslutning till demokratiberedningens ställningstagande om genomförandet av kartläggningen påpekades att det var angeläget att ett antal förtroendevalda i stadsdelsnämnderna kontaktades för möjligheten att lämna sina synpunkter på formerna för den lokala demokratin och för att kunna kommentera kartläggningens resultat.

Stadsledningskontoret bjöd därför in 5 stadsdelsnämnders presidier till en träff tillsammans med rapportförfattaren Mats Wingborg. Tyvärr var det inte någon som hade möjlighet att delta.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsens demokratiberedning godkänner anmälan av rapporten och föreslår kommunstyrelsen besluta att överlämna rapporten till kommunfullmäktige samt stadsdelsnämnderna.